

[Skriv inn tekst]

Kursa ođđa bealljeapparátageavaheddjiid várás

Ođđa bealljeapparátageavaheaddji.

Buresboahhtin ođđa bealljeapparátageavaheaddjin.

Mii leat odne sullii 200.000 norgalačča geat geavahit bealljeapparáhta, muhto ollu eanebut anášedje ávkki dán veahkkeneavvus.

Hui dehálaš lea ahte dus alddát lea mokta geavahišgoahtit bealljeapparáhta. Ieš don fertet háliidit atnigoahtit apparáhta, it ge galgga dan dahkat dušše dannego don iežat lagamus olbmuid mielas dárbbasat dan, muhto maddái vai don buorebut gulašit beaivválaš eallimis. Hui dehálaš lea ahte du guollovuogádahkii váikkuhit jienat vai du hállanáddejummi bissu.

Buorre álgu bealljeapparáhtain.

Dál lea iskojuvvon makkár gullu dus lea, ja dan vuođul dutnje leat heivehuvvon du vuosttas bealljeapparáhtat. Muite dan ge ahte buot gullohedjoneamit leat juohke olbmo mielde ja ahte dat apparáhtat mat heivejit eará olbmuide eai heive seamma bures dutnje. Hálaš ja gulaskutta iežat audiográfain, vai doai ovttasráđiid gávdnabeahhti dan apparáhta mii aiddo dutnje heive buoremusat. Dán hárhallamis soaittát fertet heivehallat apparáhtaid mángii, ja dutnje soaitá vel leat dárbu geahččaladdat mánggalágan apparáhtaid.

Oahpásmuva ođđa bealljeapparáhtii.

Norggas leat menddo unnán audiográfat, ja dat dagaha ahte olmmoš ferte guhká vuordit ovdalgo oážžu ođđa apparáhtaid ja veahki daid dikšumii ja ortnegisdoallamii. Sis lea hirpmus ollu bargu, ja danne sii illá astet dieđuid juohkit ođđa geavaheddjiide das mo sii galget apparáhtaid heivehaddat, batteriija molsut ja dikšut. Danne mii HLFas áigut du veahkehit buorebut oahpásmuvvat apparáhtaide.

Álggat hárhallanproseassa siivvus.

Du vuoignamaččat leat dađistaga hárhánan gullat heajubut, nu ahte ođđa jietnaváikkuhusat ja guldalandilálašvuodát gáibidit ođđa hárháneami. Álggus soaitá gánnáhit geavahit bealljeapparáhtaid dušše moadde diimmu beaivái – siivo diliin iežat ruovttus ja dasto dađistaga eanet diimmuid áiggi mielde.

Muhtun rávvagat dasa mo sáhtát álggahit hárhallama.

- Oahpásmuva beaivválaš jienaide.
- Geahččal dovdát jienaid maid it soaitte leat gullan guhkes áigái, ja geahččal mearrádaddat gos dat bohtet.
- Oahpásmuva dakkár jienaide go golgi čáhcaí, bábirskoahpamii, telefuvdnačuodjamii jna. Álggus daid jietna soaitá gullot veahá earáláganin go don daid muittát, muhto fargga hárhánat daidda.

Ságastallan nuppiiguin:

[Skriv inn tekst]

[Skriv inn tekst]

- Go mii ságastit, de mii ráhkadit ollu seahkalas jienaid. Veahá lossat lea čuovvut mielde hálešteamis. Guldališgoađe ruovttus suopmaniid maid don dovddat.
- Geahččal dasto čuovvut mielde háleštemiin jidnebuš birrasiin.
- Guldal radio dahje geahča TVa. Geahččal jiena heivehit dakkár dássái mii heive nuppiide. Jus du apparáhtain lea jitnodatdárkkisteaddji, de geahččalatta dasságo jietna orru leamen vuohkkaseamos. Eanaš dálá apparáhtain lea telebuolla, ja dat addá dutnje vejolašvuoda geavahit telegierddu, dahje eará veahkkeneavvuid.
- Oahpásmuva iešguđetlágan guldalanbirrasiidda. Muhtun beivviid manjá dovtagoađat dábáleamos jienaid ruovttustat. Geavahišgoađe dasto apparáhtaid dakkár birrasiin main lea eanet riedja, ovdamearkka dihtii barggus dahje sosiála čoahkkanemiin. Hárjehala válljet suopmaniid dahje jienaid, ja hárjehala čohkket beroštumi dušše daidda. Logaldallansálas ovdamearkka dihtii mii rávvet du geahččalit čohkkát nu lahka logaldalli go vejolaš. Kafeain dahje restoráŋggain lea buoremus čohkkát nu ahte oainnát dan olbmo ámadaju geainna leat hálešteamen.

Joatkevaš geavaheapmi:

Hárjehallanproseassa vuoigŋamaččain lea joatkevaš geavaheamis gitta.

Bealljeapparáhtat doibmet beaktilepmosit go don leat hárjánan ođđa jienaide, ja go daid geavahat beivvi miehtá iđedis eahkedii.

- Dieđit audiográfii mo don álo vásihat iežat gullama. Vai audiográfá galgá sáhttit gávdnat ja heivehit dan apparáhta mii dutnje heive buoremusat, de fertet sutnje muitalit maid don vásihat. Geahččaladdama áiggi sáhtta leat buorre jurdda čállit iežat gullanvásáhusaid guđege dilis, nu ahte sáhtát addit čielga dieđuid audiográfii go su lusa boađat dárkkástussii. Dalle lea ollu álkit sutnje njulgedaddat du apparáhtaid.

Áimmahuša bures iežat apparáhtaid.

Bealljeapparáhtii váikkuha lávttas, liekkas ja bealljegáhčči. Dá leat muhtun rávvagat dasa mo don buoremus láhkai sáhtát áimmahuššat iežat apparáhtaid.

- Doala álo apparáhta buhtisin. várut ahte dat ii lávttá.
- Daga dáhpin buhtistit bealljebuncciid ja apparáhtaid jeavddalaččat, juohke beivvi. **Olgeš bealljebunci lea merkejuvvon ruoksadin**, ja **gurut fas lea merkejuvvon alit ivnniin**. Apparáhtat leat dávjá sierra láhkai heivehuvvon, **ja danne don galggat buhtistit ja gárvvistit dušše ovttá apparáhta, ovdalgo álggát nuppiin!**
- Ale goassege geavat golgosa go buhtistat apparáhta. Várut ahte apparáhta ii njuoskka.
- Go it geavat apparáhta, de gánnáha rahpat batteriijaskuffa veaháš, (don jáddat dan), ja batteriija bistá guhkibuš.

Batteriijat.

- Batteriijat berrejit orrut goike sajis, ja dábálaš latnjateperatuvrras.

Batteriijašlájat.

- Batt. Nr. 10, Fiskes mearka. (Bistá sullii 5-7 beivvi.)
- Batt. Nr. 13, Rukses mearka. (Bistá sullii 7-12 beivvi.)
- Batt. Nr. 312, Ruškes mearka. (Bistá sullii 5-9 beivvi.)

[Skriv inn tekst]

[Skriv inn tekst]

- Batt. Nr. 675, Alit mearka. (Bistá sullii 14 beaivvi. Unnán geavahuvvon odne.)
- **Diedut mat gusket Áibmo-/siŋkabatterijjaide.**
- Buot bealljeapparáhtat maid mii vuovdit, gullet Zink-Air-, (Siŋka-Áibmo)-šládji.
- Dat mearkkaša ahte batterijain main lea Zink-ávnnas, dat buvttadišgohtet elrávnnji go áibmo daidda beassá. **Muitte: Ale váldde eret lihpu ovdalگو batterijja galgá geavahuvvot!**
- Dakkár batterijaid leat ahte daid lea vejolaš vurkkodit guhkes áiggi. Dat bissot seamma beaktilin go áibmu ii beasa daidda. Unna lihpoš mii lea darvvihuvvon batterijii, gidde ovttá dahje eanet ráiggážiid batterijakássas. Go lihppu váldojuvvo eret, de beassá áibmu dohko ja Zink-ávnnas buvttadišgohtá elrávnnji, ja dalle ii leat šat vejolaš bissehít proseassa!
- **Ádjána sullii 1-2 minuhta dan rájes go lihppu váldojuvvo eret dasságo lea olles elrávndjebuvttadeapmi**, nu ahte danne lea vejolaš ahte apparáhta muhtumin dieđiha ”ahte batterijas ii leat elrávndji”, go mii bidjat dasa ođđa batterijja. Dát lea áibbas dábálaš jus lea oanehat áigi go 1-2 minuhta vássán dan rájes go lihppu váldojuvvui eret. Vuorddes veaháš, de oainnat ahte doaibmagohtá.
- Jus apparáhta ii doaimma batterijamolsuama maŋŋá, de geahččal vuos rahpat batterijaluvkkaža ja geahčas lea go batterijja albma láhkai sajis, ja iskkas maid lea go batterijaluvkkaš albma láhkai gitta. (**Hui hárvve** dáhpáhuvvá ahte batterijja lea bilis).
- Jus dus leat gažaldagat, de gulaskutta áinnas ge seammadilálaš olbmoss iežat báikkálaš searvvis.
- **FUOMÁŠ! Zink-áibmobatterijain lea eallisilba ja danne dat leat luohkkáduvvon erenoamáš dahje váralaš bázahassan ii ge dan galgga bálkestít dábálaš ruskkaid seahká.**

Buhtistanreaidut.

- Čáhppes buhtistanárpput. Hoigojuvvojít jođđasa čađa bealljeapparáhta bealde amas bealljegáhčči duvdašuvvat jođđasii.
- ”Kusttat” geavaheaddjái hábmejuvvon bealljebuncciide. (Bátnebuhtistankusttat, ja daid fidnet oastit dálkkasgávppis).
- Buhtistankusttat. Daiguin galggat jávkadit bealljegáhčči bealljebunccis.
- Buhtistankusttat magnehtain. Magnehta lea dan geahččin mii sáhtta doallat batterijja.
- Magnehtapeannat. Peannat garra magnehtain mainna válddát batterijaid olggos ja bijat daid sadjái.
- Bossunbalonggat. Daiguin galggat bossut sláŋgga ja bealljebuncci čađa buhtisteami maŋŋá.
- Filtarat. Dat galget geavahuvvot «bealji siskásaš»- ja «bealji duohkásaš»-apparáhtain.

Geavaheaddjit ožžot dávjá sierranas buhtistanreaiduid nugo buhtistanárppuid ja buhtistankusttaid go ožžot apparáhta.

Bealljeapparáhtaid doaibmama álkis iskan.

[Skriv inn tekst]

[Skriv inn tekst]

Gidde batterijaluvkkaža ja doala apparáhta goapmiris, ja dalle galgá apparáhta njurggodaddat (resonánsa). Dat čájeha ahte apparáhta doaibmá.

Jus ii gula ahte njurggodaddá:

- Geahčas lea go batterijaluvkkaš gitta, ja lea go miige gaskii šaddan.
- Geahčas lea go batteriija biddjojuvvon albma láhkai sadjái. Dábálaččat galgá dat batterijabealli mas teipa lea leamaš, leat olggos guvlui.
- Iskkas lea go vássán guhkes áigi dan rájes go batteriija molsojuvvui. (Go batteriijat fuotnugohtet, de dan dieđihit apparáhtat dan láhkai ahte gullostaddá oanehis njurggodaddan muhun áiggi ovdal go dat heitet doaibmamis.)
- Iskkas ahte gáhčči ii leat giddemin bealjubuncci ráiggi dahje giddemin jođđasa.
- Iskkas leat go vejolaš filtarat teahttasat. (Jus leat, de lea dárbu daid molsut.)
- Geahčas lea go jođas doddjon dahje máhccasan. (Jus lea, de lea dárbu jođđasa molsut.)

FUOMÁŠ! Bealljeapparáhta ii gierdda čázi!

Muitte dan:

- arvin,
- go áiggut duššet,
- go áiggut vuovttaid bassat.
-

Okta dehálaš ášši vel:

Du ođđa bealljeapparáhtat mákset sullii kr. 6.000,- gáhppálagas, **de muitte fal dáhkidit daid!**

Unna rávvagaš: Gulaskutta makkár eavttut ja iešoašit leat du dáhkádušfitnodagas. Mana dasto Guluhemiid riikkalihtu (HLFa) ruoktosiidui, ja iskka doppe eavttuid ja iešmávssuid – don soahtát doppe gávdnat vuordemeahttun dieđuid?

Dát dat gal lihkestuvvá, don fáhtet eanaš oasi das mii daddjojuvvo, ja gulat fas rásselohku, ja buot lea ávvu ja illu.

Muhto muhtun beaivvi de:

– Mus eai leat šat batteriijat – Filttar lea teahtis – Jođas lea billašuvvan – Bealjubuncci ii šat doaimma!

Veahki dárbbasan!

HLFas Norggas leat ollu seammadilálaččat dáid olbmuid várás: Bealljeapparáhta geavaheddjiid várás – Tinnitusa gillájeddjiid várás – Bargonávccalaččaid várás – Váhnemiid/mánáid ja Nuoraid várás.

Sii leat kurssaid vázzán ja veahkehit miellahtuid álkis dárbbuid oktavuodas: Sii vuvdet batteriijaid – sierranas filtariid – jođđasiid – buncciid.

Váldde oktavuoda, várra seammadilálaš olmmoš sáhtá du ge veahkehit!

- Unna rávvagaš: Iskkas batterijahatti iežat lagamus seammadilálaš olbmos dahje HLFas ovdal go oasttát. Nu sáhttet miellahtut seastit ollu ruđaid!
- Jus dárbbasat rávvagiid, dahje olbmo geainna sáhtát háleštit iežat gullováttisvuoda birra, de mii veahkehit du dalle ge.

[Skriv inn tekst]

[Skriv inn tekst]

Lihku dutnje ođđa guluin!

Gula mat! Rásselohkkeu gullo!

[Skriv inn tekst]